Η ψυχρότητα στην προσευχή (Οσίου Θεοφάνους του Εγκλείστου)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 10 Μαΐου, 2010

Η ψυχρότητα στην προσευχή οφείλεται είτε σε ψυχική κόπωση είτε σε πνευματικό κορεσμό είτε σε σωματικές απολαύσεις και αναπαύσεις είτε σε πάθη, που κυριεύουν την ψυχή, προπαντός στην έπαρση. Όλα αυτά ειναι ενάντια στην πνευματική ζωή, μέσα στην οποία κεντρική θέση κατέχει η προσευχή. Έτσι, πρώτα και κύρια προκαλούν το στέρεμα της πηγής της προσευχής μέσα μας. Αυτό, όμως, μπορεί να οφείλεται και σε απομάκρυνση της χάριτος, που συμβαίνει με θεία παραχώρηση. Και να γιατί: Όταν η ψυχή μας φλέγεται από τόν πόθο του Θεού και από την καρδιά μας ξεχύνεται ολόθερμη προσευχή, δεν έχουμε παρά ελεητική επίσκεψη της χάριτος. Εμείς όμως, οταν η ευλογημένη αυτή κατάσταση παρατείνεται για πολύ, νομίζουμε ότι κατορθώσαμε κάτι σπουδαίο με το δικό μας αγώνα και κυριευόμαστε από την κενοδοξία. Για λόγους παιδαγωγικούς, λοιπόν, απομακρύνεται η χάρη και μένει η ψυχή μας μόνη της, γυμνή και αδύναμη, ανίκανη να ζήσει πνευματικά, ψυχρή και απρόθυμη να προσευχηθεί…

Τί θα κάνουμε, λοιπόν, για να ξεφύγουμε απ’ αυτή την κατάσταση; Πρώτα-πρώτα θα φροντίσουμε να εξουδετερώσουμε τις αιτίες της. Και ύστερα, παρ’ όλη την ψυχρότητα της ψυχής μας, θα κάνουμε με επιμονή και υπομονή τον καθημερινό προσευχητικό κανόνα μας, προσπαθώντας αφ’ ενός να συγκεντρώνουμε το νου μας στα λόγια των ευχών και αφετέρου να ξεσηκώνουμε μέσα στην καρδιά μας αισθήματα φιλόθεα. Με τον καιρό ο Θεός, βλέποντας την ταπείνωση και την καρτερία μας, θα μας ξαναστείλει τη χάρη Του, που θα διώξει το πνεύμα της ψυχρότητος, όπως ο άνεμος διώχνει την ομίχλη.

Πως θ’ αποκτήσουμε θερμότητα στην Προσευχή

Με αγώνα και υπομονή, μ’ αυτά τα δυό θα ζωντανέψει μέσα μας η φλογερή προσευχή. Απαιτούνται χρόνος και κόπος πολύς. Όμως, ας μη λιποψυχήσουμε, ας μην αποκάνουμε, ας μη βαρεθούμε. Η προσπάθειά μας, αν είναι συστηματική και επίμονη, θα στεφανωθεί οπωσδήποτε, αργά ή γρήγορα, με επιτυχία. Θα στεφανωθεί όχι χάρη σ’ εμάς, αλλά χάρη στο άπειρο έλεος του Θεού. Είναι καλό να συνηθίσει η γλώσσα σας την ευχή του Ιησού, το “Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με”, ή οποιαδήποτε άλλη σύντομη προσευχή με το νου συγκεντρωμένο στην καρδιά. Αγωνιστείτε να προξενήσετε στην καρδιά σας, ας το πω έτσι, μια μικρή πληγή. Ο συστηματικός

κόπος σας σύντομα θα δημιουργήσει την πληγή αυτή. Και τότε ο Κύριος θα σας επιβραβεύσει με τη δική Του χαρισματική προσευχή.

Η βιασύνη στην προσευχή

Σας ελέγχει η συνείδηση, επειδή κάνετε πολύ βιαστικά την προσευχή σας. Και είναι εύλογο. Γιατί υπακούτε στον εχθρό; Εκείνος είναι που σας παρακινεί: “Γρήγορα... πιο γρήγορα...”. Η βιαστική προσευχή δεν έχει πνευματικό καρπό. Βάλτε, λοιπόν, κανόνα στον εαυτό σας να μη βιάζεστε. Να προσεύχεστε έτσι, ώστε ούτε μια λέξη να μην προφέρουν τα χείλη σας, που να μην την κατανοεί ο νους σας και να μην τη βιώνει η καρδιά σας. Πρέπει να ριχθείτε σ’ αυτόν τον αγώνα με αποφασιστικότητα στρατιωτική. Και όταν ο εχθρός σας ψιθυρίζει, “Κάνε τούτο ή εκείνο”, εσείς να του αποκρίνεστε: “Ξέρω τί θα κάνω. Δεν σε χρειάζομαι. Φύγε από δω! “. Την ψυχή την τρέφει μόνο η προσευχή. Η δική σας προσευχή, όμως, είναι επιφανειακή, όχι ουσιαστική. Γι ‘ αυτό η ψυχή σας μένει ανικανοποίητη, πεινασμένη ...

(Οσίου Θεοφάνους του Εγκλείστου, Χειραγωγία στην πνευματική ζωή, Εκδ. ε΄, Ι. Μ. Παρακλήτου 2005 σ. 45-46, 49)

(Πηγή ηλ. κειμένου: "Ι.Ν. Αγίου Νικολάου Καλλιθέας")